

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра кіно і телебачення**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія кіно та телебачення**

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми

02 «Культура і мистецтво»
021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»
Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі <i>(зазначаються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)</i>	Контактний тел.	E-mail
Професор кафедри кіно і телебачення Лупій Ярослав Васильович	050-650-61-65	yarly_46@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Історія кіно та телебачення – це дисципліна, що поєднує сучасність з минулим, надає знання у мистецтві, долучає до професійного світогляду усі надбання попередніх етапів розвитку видів, жанрів, форм аудіовізуальної продукції, це дисципліна, що виконує важливе завдання підготовки сучасних кіно-теле-фахівців-професіоналів, які здатні органічно поєднувати глибокі творчі, виробничі і теоретичні знання з практичними навичками в галузі сучасної кіно-телеіндустрії, ініціативно і творчо діяти за новітніх ринкових умов, оволодіваючи базовими теоретичними знаннями сфери кіно-телевиробництва, наближеної до високих світових стандартів якості фільму, використовуючи отримані професійні уміння для створення високоякісних текстових основ аудіовізуального контенту.

Метою вивчення дисципліни є забезпечення поглибленого вивчення і творчого опанування методології сучасного виробництва кінотелевізійного контенту для створення сучасної, конкурентоздатної продукції, а також методологій. Також метою є формування у студентів цілісного сприйняття кінематографу і телевиробництва у динаміці; у зв'язку з конкретними історичними умовами конкретних країн та світу в

цілому; навчити сприймати твори у контексті, невід'ємно від суспільних відношень, ідеології, моралі, смаків, естетичних ідеалів, творчих пошуків будь-якої епохи, пов'язати з сучасною практикою кіно і -телевиробництва на професійному рівні.

Передумови для вивчення дисципліни є «Історія світового мистецтва».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Історія кіно та телебачення» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, або у процесі навчання, що передбачає застосування методів теорії та історії аудіовізуального мистецтва і виробництва, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність до абстрактного мислення та аналізу.

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні та наукові цінності і досягнення суспільства.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК2. Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності

ФК04. Усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.

ФК7. Здатність інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.

ФК8. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

ФК14. Здатність відстежувати перспективні зміни в сфері аудіовізуального мистецтва, використовуючи оригінальні іншомовні джерела.

ФК15. Вміння опрацювати мистецтвознавчу літературу, узагальнювати та аналізувати творчий матеріал.

Навчальна дисципліна «Історія кіно та телебачення» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПРН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН1. Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної, режисерської, операторської, звукорежисерської, телеведучої творчо-виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.

ПРН19. Сприймати новітні концепції в сфері аудіовізуального мистецтва та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями в своїй виконавській діяльності.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. На понятійному рівні – основні категорії, поняття та їх визначення з курсу, зміст предмету «Історія кіно та телебачення» та його структуру, особливості його норм та інституцій.

2. Описувати: появу та розвиток мистецьких течій в області світового та українського аудіовізуального мистецтва.

Уміння:

3. Уміння професійно орієнтуватися в творчих процесах світової кінокультури.

Навички:

4. Упорядковувати набуті знання з історії кіно та телебачення у вигляді виконання індивідуальних завдань.

5. Аргументовано обговорити та пояснити індивідуально появу та розвиток течій кінематографу.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
5	150	42	28	80	1	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
лекц.		прак.	сам. роб.	
Тема 1. «Сінематограф» братів Люм'єр. Жорж Мельєс.	15	4	3	8
Тема 2. Початок та розвиток кіно США. Від Едісона до Гріффіта.	15	4	3	8
Тема 3. Європа після I-ї світової війни.	15	4	3	8
Тема 4. Перехід до звукового кіно. Нові принципи.	15	4	3	8
Тема 5. Гегемонія Голівуду. Кіно Америки 30-х років за часів кризи.	15	4	3	8
Тема 6. Кіно післявоєнної Європи. Зародження нової естетики.	15	6	1	8
Тема 7. Кіно України.	15	4	3	8
Тема 8. Авторське кіно (Акіра Куросава, Інґмар Берґман, Федеріко Фелліні, Лукіно Вісконті);	15	4	3	8
Тема 9. Сучасний стан світового кінематографу і телебачення	15	4	3	8

Тема 10. Популярні телевізійні жанри народів світу.	15	4	3	8
<i>Усього годин</i>	150	42	28	80
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи онлайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Історія кіно та телебачення» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. «Сінематограф» братів Люм'єр. Жорж Мельєс. Пошуки кіномови німого періоду. 1. Специфіка: фіксація реальності в рухомих зображеннях. 2. Особливості та значення французького винаходу. 3. Становлення кіно як виробництва. "Імперія" Пате. 4. Кіно як мистецтво. Концепція "художнього фільму". Реферат «Пошуки кіномови німого періоду»	8
2	Тема 2. Початок та розвиток кіно США. Від Едісона до Гріффіта. 1. Вестерн 2. комедія 3. Американські актори німого кіно. 4. Виникнення американської кіноімперії. Реферат «Великі коміки - Макс Ліндер, Чаплін»	8

3	<p>Тема 3. Європа після I-ї світової війни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брайтонська школа. Початок кіноіндустрії. 2. Закони на підтримку британського кіно. 3. Творчість Асти Нільсен. 4. Історична школа Італії. 5. Містичний жах перед хаосом і проблема ірраціонального у фільмах німецького експресіонізму. <p><u>Реферат «Німецький експресіонізм»</u></p>	8
4	<p>Тема 4. Перехід до звукового кіно. Нові принципи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шведська школа психологічного кіно.. 2. Роль літератури і театру на перехідному періоді до озвучення. 3. Особливості та значення французького авангарду. 4. «Поетичний реалізм». Жан Ренуар, Жан Віго, Марсель Карне, Рене Клер, <p><u>Реферат «Кіно гітлерівської Німеччини. Лені Ріфеншталь. «</u></p>	8
5	<p>Тема 5. Гегемонія Голівуду. Кіно Америки 30-х років за часів кризи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Найпоширеніші жанри американського кіно. 2. Внесок Д.У. Гріффіта в розвиток кіно. 3. Маска Чарлі і трагікомедії Чарлі Чапліна. <p><u>Реферат «"Незалежні" студії Америки. Комерційне кіно масової культури та некомерційні напрямки.»</u></p>	8
6	<p>Тема 6. Кіно післявоєнної Європи. Зародження нової естетики.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неореалізм — світове визнання. Лукіно Вісконті: кардіограма соціальної напруги. 2. Федеріко Фелліні: митець і суєта життя. Міф на екрані. 3. П'єр Паоло Пазоліні. 4. Фільми Мікеланджело Антоніоні. <p><u>Реферат «Італійський неореалізм. Росселіні, Вісконті, де Сіка»</u></p>	8
7	<p>Тема 7. Кіно України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страбоскоп одесита Ю.Тимченка. 2. Перші фільми Одеської кіностудії 20-30 р.р. О.Довженко, Л.Курбас І.Кавалерідзе. 3. Українська школа поетичного кіно. С.Параджанов, Ю.Ілленко, Л.Осика, І.Миколайчук. 4. Фільми К.Муратової. 	8

	Реферат «Початок та розвиток національного кіновиробництва. Одеса Тимченко Дранков, Харітонов, Ханжонков»	
888	Тема 8. Авторське кіно 1. Акіра Куросава, 2. Інмар Бергман, 3. Федеріко Фелліні 4. Лукіно Вісконті Реферат «Авторське кіно Кіри Муратової»	8
9	Тема 9. Сучасний стан світового кінематографу. 1. Френсіс Коппола, Спілберг. 2. Насильство як провідна тема. 3. Мотив непорушності життєвого устрою у фільмі Кането Сіндо «Голий острів». 4. Творчість Акіра Куросави і резонанс його фільмів у світі. Реферат «Фільми Мілоша Формана»	8
10	Тема 10. Телевізійні жанри в Україні. 1. Новітні політичні ток-шоу. 2. Творчий досвід майстрів телебачення Франції. 3. Світові телевізійні розважальні програми і їх клонування. Реферат «Телебачення Америки та Європи. Проблеми глобалізованого світу».	8
	Всього	80

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

Питання до іспиту

1. Двоїста природа кіно
2. Передумови виникнення кіно і основні етапи розвитку
3. Кіно — мистецтво та індустрії
4. Нова мова кіно - «Земля» О.Довженка
5. Кінооко – маніфест нової мови «Людина з кіноапаратом» Д.Вертова
6. Поетичне кіно – «Тіні забутих предків» С.Параджанова
7. Особливості та значення французького авангарду.
8. «Поетичний реалізм». Жан Ренуар, Жан Віго, Марсель Карне, Рене Клер, Жюльєн Дювів'є.
9. Найпоширеніший жанр французького кіно (Фернандель, Жак Таті, Бурвіль, Луї де Фюнес, П'єр Рішар).
10. «Нова хвиля» і якісні зміни в кіно. Лірика і філософія Франсуа Трюффо.
11. Інтелектуальні вправи Алена Рене. Клод Шаброль та інші.
12. Втрата культурних надбань як проблема («451 за Фаренгейтом», «Дика дитина»).
13. Мішель з «На останньому подиху». Шлях до самознищення чи привабливість пороку?
14. Інтелектуальний внесок в кіно Жак-Люк Годара і Алена Рене.
15. Тема сирітства у фільмах Франсуа Трюффо.
16. Актор-особистість — багатство французького кіно. Жан Габен, Мішель Сімон, Мішель Морган, Жерар Філіп, Жанна Моро.
17. Містичний жах перед хаосом і проблема ірраціонального у фільмах німецького експресіонізму.
18. Суб'єктивна інтерпретація як принцип фільмів експресіонізму.
19. «Голубий ангел» Д. Штернберга як соціальне застереження Німеччині.
20. Молоде німецьке кіно. Передумови виникнення та його творці.
21. Втеча від цивілізації (Вернер Герцог).
22. Барометр внутрішнього стану людини (Фолькер Шлендорф).
23. Жіночі фільми Фасбіндера («Еффі Бріст», «Заміжжя Марії Браун», «Туга Вероніки Фосс», «Лола»).
24. Вім Вендерс і апологія життя.
25. Як виникло кіно у США і які особливості його розвитку?
26. Найпоширеніші жанри американського кіно.
27. Внесок Д.У. Гріффіта в розвиток кіно.
28. Маска Чарлі і трагікомедії Чарлі Чапліна.
29. Зв'язок між економічною кризою і фільмами про злочинність.
30. Формула успіху і самотність як фінал життя («Громадянин Кейн» Орсона Веллса).
31. Супермени американського кіно (від Дугласа Фербенкса до Марлона Брандо).
32. Культура фільмів Мілоша Формана.

33. Які здобутки і в чому значення англійської школи документального кіно?
34. Діяльність Олександра Корди — режисера і продюсера.
35. Яким чином Великобританія захищала свій кінематограф від експансії американського кіно?
36. Основні мотиви творчості Девіда Ліна.
37. В чому художня особливість і соціальне спрямування режисерів руху «розгніваних»?
38. Характеристика фільму «Ганді» Річарда Аттенборо.
39. Шведська школа психологічного кіно та її підґрунтя.
40. Образна система фільму І. Бергмана «Сьома печать».
41. Потреба віри і сумніви в існуванні Бога — один з провідних мотивів творчості Бергмана.
42. Концепція часу в «Суничній галявині» Бергмана.
43. Міра психологічної правди у фільмах Бергмана.
44. Фільми неореалізму як нерозчленоване естетичне і моральне явище.
45. Роберто Росселіні і відданість реальному життю.
46. Два напрями творчості Лукіно Вісконті. Проблеми злочоденні та вічні.
47. Життя у вічному русі як домінанта творчості Федеріко Фелліні.
48. Внутрішня застиглість героїв Мікеланджело Антоніоні.
49. Луїс Бунюель і сюрреалізм в кіно.
50. Бунюель — співець стихійних ірраціональних сил людської природи.
51. Випробування віри у фільмі Бунюеля «Вірідіана».
52. Бунюель як спадкоємець іспанської культури.
53. Метафорична мова фільмів Карлоса Саури.
54. Літературне джерело — фільм. Спільне і відмінне.
55. Структура фільму як носій смислу.
56. Які кінематографічні засоби використані у фільмі «Расьомон»? Як вони взаємодіють?
57. Особливості акторської гри.
58. Характеристика темпоритму. Як він створюється? Яке його смислове навантаження?
59. Що єднає «Расьомон» з європейським кінематографом?
60. Творчість чеських режисерів першої половини 1960-х років.
61. Мотиви протесту у фільмах Міклоша Янчо та Іштвана Сабо.
62. Зображення Другої світової війни у фільмах польської школи.
63. Творчість Анджея Вайди.
64. Синтез документального та ігрового кіно у фільмах Кшиштофа Кесльовського.
65. Можливості кіно в оперуванні часом («Сунична галявина» І. Бергмана — «Криниця для спраглих» Ю. Ілленка), «Тіні забутих предків» С. Параджанова.
66. Неродюча земля і нерозривний зв'язок з нею («Голий острів» К. Сіндо — «Камінний хрест» Л. Осики).
67. Мудрість як гарантія свободи і захисту свого краю. («Сім самураїв»
68. А. Куросави — «Захар Беркут» Л. Осики).
69. Режисери проти літературоцентризму («Вечір на Івана Купала» Ю. Ілленка, фільми П. Гринуєя).

70. Досвід спільних постановок України та Франції 1990-х років («Чутливий міліціонер» К. Муратової, Одеська кіностудія)
 71. Досвід найновіших спільних постановок України і Польщі («Серце на долоні» К. Зануссі).
 72. Участь українських кіноакторів у зарубіжному кіно.
 73. Зарубіжні дослідники про фільми Олександра Довженка.
 74. Зарубіжні дослідники про фільм «Тіні забутих предків».

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-/-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-/-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

(для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	незадовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx		
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Брюховецька Л. Приховані фільми: Українське кіно 1990-х. Київ : АртЕк, 2003. 384 с.
2. Горпенко В.Г. Пластика фільму. Київ : Мистецтво, 1984.
3. Госейко Л. Історія українського кінематографа. 1986 – 1995. Київ : КІНО-КОЛО, 2005. 464 с.
4. Довженко О.П. Україна в огні: Кіноповість, щоденник. Київ : Рад. письменник, 1990. 416 с.
5. Ілленко Ю. Парадигма кіно. Київ : Абрис, 1999.
6. Ілленко М. Кіно. Шпори для абітурієнтів. Київ, 2005.
7. Загданский Е.П. От мысли к образу. 2-е изд. Київ : Мистецтво, 1990. 161 с.
8. Левчук Т., Ілляшенко В. Кінорежисура. Київ, 1981.
9. Кісін В.Б. Із творчої спадщини. Київ : КМ Academia, 1999.
10. Кісін В. Режисура як мистецтво та професія. Життя. Актор. Образ: Із творчої спадщини. Київ : Видавничий дім "КМ Academia", 1999. 268 с.
11. Кракауер З. Природа фільма. Реабілітація фізической реальности. К., 1994. 186 с.
12. Миславский В. Н. Кино в Украине (1896 - 1921). Факты. Фильмы. Имена. Харьков : Торгсинг, 2005. 576 с.
13. Миславський В. Н. Кінословник. Терміни, визначення, жаргонізми. Харків, 2007. 328 с.
14. Мусієнко О. Українське кіно: тексти і контекст. Київ : Глобус-Прес, 2009. 432 с..
15. Скуратівський В. Екранні процеси в соціокультурних процесах ХХ сторіччя Київ : Мистецтво, 1998.
16. Тарковський А. Закарбований час. Київ : Альтекспрес, 2011. 268 с.
17. Тримбач С. Олександр Довженко: Загибель богів. Ідентифікація автора в національному часо-просторі. Вінниця : ГЛОБУС-ПРЕС, 2007. 796 с.
18. Фількевич Г.М. Співдружність муз. Театр – музика – кіно : монографія. Київ : Київськ. нац. ун-т театру, кіно і телебачення ім. І.К. Карпенка-Карого. 76 с..
19. Шимон О. Сторінки з історії кіно на Україні. Київ : Мистецтво, 1964. 149 с.
20. Ширман Р. Режисура документального кіно і телевізійного фільму. Київ : КНУ, 2015. 132 с.
21. Ейзенштейн С. Естетика кіномистецтва. Дослідження, статті, лекції. Київ : Мистецтво, 1978. 310 с.
22. Яковець А.В. Телевізійна журналістика. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2009.

23. Зубавіна І.Б. Час і простір у кінематографі : монографія. Київ : Щек, 2008.
24. Чалдині Р. Психологія впливу. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2019.
25. Брюховецька Л.І. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Лариса Брюховецька.— К.: Логос, 2011.— 391 с.Бібліогр.: с.385–389.
26. Колодяжная В., Трутко И. История зарубежного кино.— Т.2.— М.: 1970.
27. Plazewski Jery. Historia filmu dla kazdego.— Warszawa.: Wydawnictwa artystyczne i filmowe.— 1977.— 490 st
28. Мисливський В. Кіно словник. Харківський державний університет мистецтв, 2007.
29. Чаплін Ч. Моя біографія. – К., «Мистецтво», 1989.
30. Ейзенштейн С. Естетика кіномистецтва. – К., «Мистецтво», 1978.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 25.08.2022).
2. Онлайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua> (дата звернення: 25.08.2022).
3. Безкоштовна бібліотека підручників. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-149.html> (дата звернення: 25.08.2022).